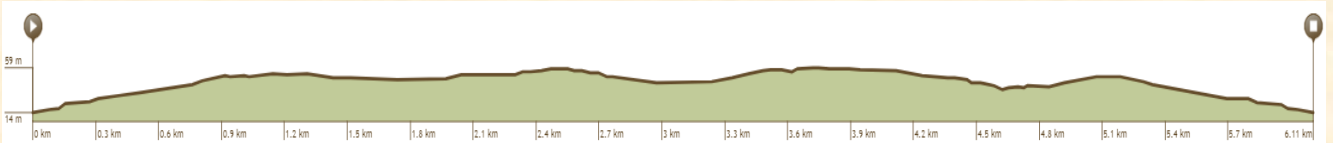
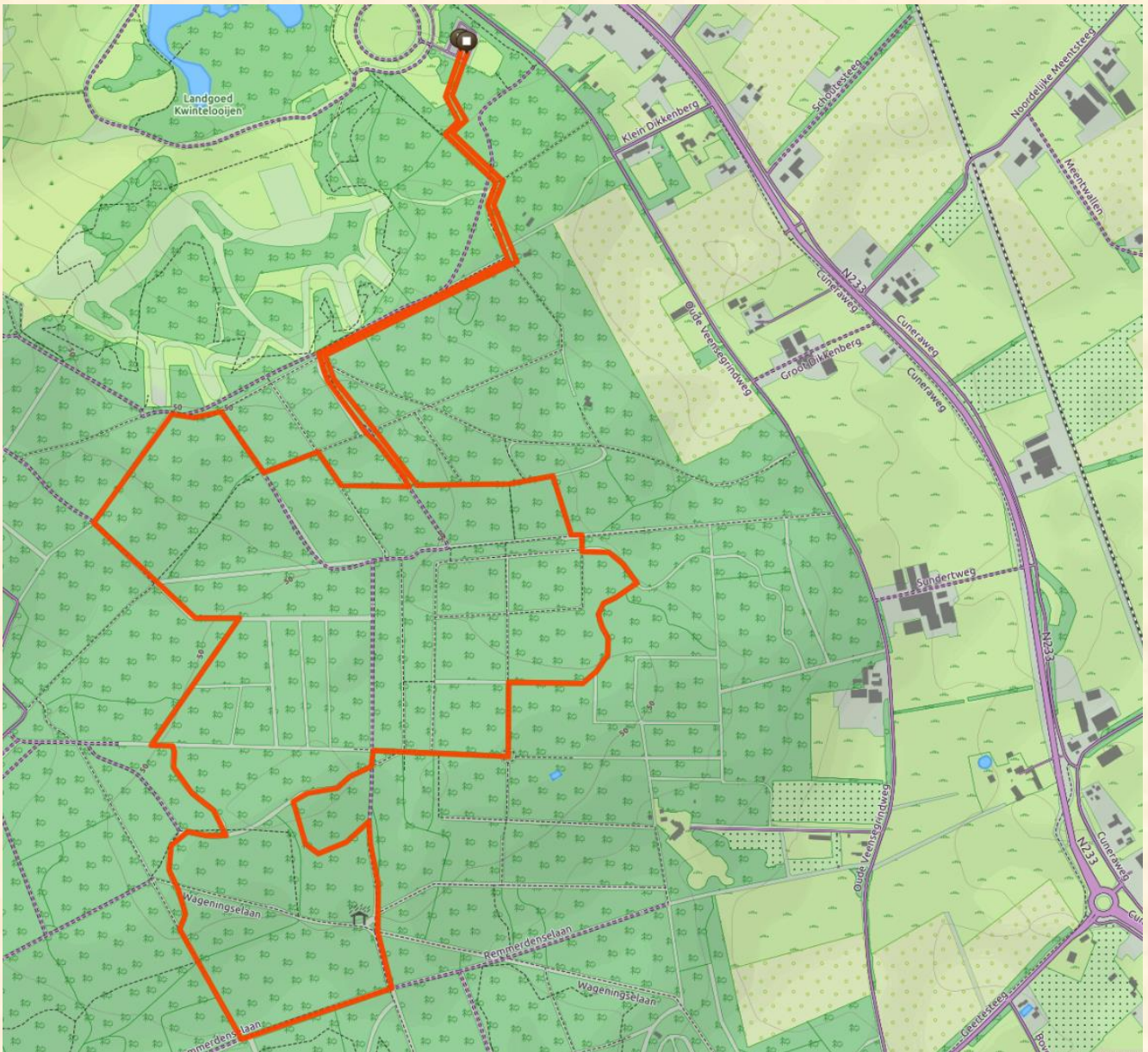

het Remmersteinse Bos bij Rhenen

Route 6,1 km. Voor de GPS RouteYou versie, klik [hier](#).

1. Bij de bushalte Klein Dikkenberg kunnen we via een smal weggetje al snel de bossen bereiken. Daarbij wordt de Veense Grintweg gekruist. Aan de overkant begint een laan van het landgoed Dikkenberg. We volgen deze langzaam klimmend ruim vijfhonderd meter. Rechts achter ons loopt een pad dat bij het parkeerterrein van de voormalige groeve Kwintelooyen begint. Waar het pad bij de route komt slaan we linksaf.

2. Het geopad volgt dan enkele honderden meters een vrij steil gedeelte van de stuwwalflank. Vervolgens gaat het op een scheve T-kruising rechtsaf. Dit betekent dat we de stuwwal nu diagonaal beklimmen tot aan zijn kruin. Daarna slaat de route opnieuw bij een scheve T-kruising rechtsaf. Even later bereiken we een vrijwel rechthoekige kruising, waar we bij de rand van de stuwwalkruin enkele kommetjes zien.
3. Op de kruising slaan we linksaf om even verderop weer rechtsaf te gaan. Het geopad zigzagt dan over een ongeveer 48 meter boven N.A.P. gelegen deel van de stuwwalkruin naar de bovenrand van de voormalige groeve Kwintelooijen. We komen daardoor weer terecht op de laan, die we eerder op een lager niveau verlieten. De route gaat die laan links weer even volgen. Al na honderd meter slaat het geopad opnieuw linksaf.
4. Het geopad gaat nu afdalen naar het begin van een vallei, waar we voor de derde keer linksaf gaan. We volgen dan een zandweg die aan de rechterzijde wordt geflankeerd door een aarden walletje. De weg brengt ons naar de overzijde van de vallei, waar hij schuin naar links knikt. Even later gaan we rechts de noordwestflank van het stuwwalplateau volgen. Daarop ligt een groot deel van het Remmersteinse Bos. Na enkele honderden meters komen we bij een rechte west-oost lopende zandweg.
5. Aan de overkant van de weg slaan we schuin linksaf. Een bochtig deel van de route leidt ons dan eerst naar de ruim 50 meter boven N.A.P. gelegen kruin van het Remmersteinse stuwwalplateau. Vervolgens dalen we de zuidelijke flank ervan af. Intussen loopt de route langs een twee grafheuvels ( ). Bovendien kruist het bochtige deel van het geopad enkele wegen en paden.
6. De afdaling eindigt in een valleiachtige laagte. Daar vormen een pas en twee van daaruit gevormde dalen een scheiding tussen het Remmersteinse plateau en een zuidelijker gelegen glaciale hoogte. Door de laagte loopt de Remmerdse Laan, die we links enkele honderden meters gaan volgen. Aan de linkerkant van de laan loopt over een grote lengte een aarden walletje. De route gaat verder over de Remmerdse Laan tot een rechthoekige kruising waar we linksaf slaan.
7. Een hoofdontsluiting van het bosgebied brengt ons dan voorbij een knik naar rechts terug naar de kruin van het Remmersteinse plateau. Vrijwel bovenaan de plateauflank gaan we linksaf een ommetje maken. Daar gaat de route langs twee ovale terreindepressies die aan de rechterkant liggen. De kleinste kom ligt verscholen in het bos. Iets verderop leidt een geultje naar de grotere terreindepressie. Die kunnen we van dichtbij bekijken door tweemaal rechtsaf te slaan. Onderin de grotere terreindepressie is een afzonderlijk kommetje te onderscheiden. Bij een scheve T-kruising eindigt de hoofdontsluiting die we zojuist verlieten. Tegenover de kruising trekt een markant rond grafheuveltje ( ) onze aandacht. Links van de kruising gaan we al na enkele tientallen meters rechtsaf om een oostwaarts lopende (verjongde) laan te volgen. Deze leidt ons naar een kleine rotonde van een rechthoekige kruising. De rotonde omgeeft een bergje ( ), dat aan de rand van de stuwwalkruin werd opgeworpen.
8. Bij het bergje buigt de route naar links om tweehonderd meter verderop weer naar rechts te gaan. We beginnen dan geleidelijk aan een afdaling van de noordelijke plateauflank. Het wandelpad draait al snel naar links en wat verderop bij een smeltwaterdalletje weer wat naar rechts. Onderin het dalletje gaat de route even zigzagen. Ze loopt ook enkele tientallen meters over een lange rechte zandweg. Op deze weg slaan we rechtsaf om enkele honderden meters verderop op een T-kruising weer linksaf te gaan.
9. Niet lang daarna komt het geopad uit bij de eerste scheve T-kruising die we tegenkwamen. We kunnen dan terug naar de bushalte of naar de parkeerplaats waar de wandeling begon. Dit betekent dat ongeveer een kilometer van de route ook omgekeerd wordt gelopen.

Toelichting

Afzettingen, weg- en opschuivend Scandinavisch landijs was zo'n 150.000 jaar geleden primair verantwoordelijk voor het ontstaan van de Utrechtse Heuvelrug. Het vormde er enkele stuwwallen van sterk uiteenlopende lengte en hoogte. Als het ijs de stuwwal ook tijdelijk overdekte werden delen ervan vlak geschaafd. Er ontstonden dan plateaus en terrassen.

Het wandelgebied ligt op de verreweg langste en hoogste stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug. Die loopt van Amersfoort via Doom naar Rhenen en eindigt abrupt enkele kilometers ten oosten van de laatstgenoemde plaats. In het wandelgebied toont de stuwwal zich voornamelijk als een plateau. Dat reikt tot ongeveer 51 meter boven N.A.P. en wordt aan de westkant wordt geflankeerd door een terras.

De lengtes van het plateau snijdt de hoofdrichting van de stuwwal vrijwel loodrecht. Het plateau ligt op de overgang van twee delen van de stuwwal: een wnw-ozo georiënteerd deel en het banaanachtige deel dat het meest zuidelijk deel markeert.

Smeltwater vergrootte de laagten van de stuwwal tot valleien. Bovendien vormde het een enkel markant dalletje. Verder was het waarschijnlijk verantwoordelijk voor het ontstaan van de lokaal voorkomende kommetjes en kleine geulen. Speciale aandacht verdient de aanwezigheid van enkele grotere ovale kuilen bovenaan de zuidelijke plateauflank. Bovenaan de westflank van het plateau herinneren enkele grafheuvels aan de prehistorische mens.

In historische tijd waren de eigenaren van de landgoederen Remmerstein en Dikkenberg van grote invloed op de landschapsontwikkeling. Op Remmerstein stond onderaan de heuvelrug lange tijd een omgrachte woontoren.

De huidige bossen van het wandelgebied werden voor een belangrijk deel in de 18de of 19de eeuw aangelegd. Kenmerkend voor de oudere bossen van Remmerstein is de aanwezigheid van een overwegend rechthoekig lanenstelsel. Daar en ook elders op Remmerstein werden veel bospercelen gemarkeerd door aarden walletjes.

Aan de noordwestrand van het wandelgebied is in de tweede helft van de 20ste eeuw een groot deel van het landgoed Dikkenberg diep ontgrond. Aldus ontstond het imposante bekken Kwinteloijen, dat na de afgedwongen beëindiging van de afgraving werd ingericht als natuur- en recreatiegebied.

Aan de noordoostkant van het wandelgebied zijn de Oude Veense Grindweg en Cuneraweg oude interlokale verbindingen. Die lopen evenwijdig aan elkaar onderlangs de stuwwalflank en daarbij gelegen smeltwaterwaaiers. Bij de twee wegen kwam gaandeweg veel agrarische bebouwing te staan.

Alle rechten met betrekking tot de tekst en het kaartmateriaal uit deze uitgave berusten bij stichting Telluris. Persoonlijk gebruik van de uitgave is toegestaan maar niet voor zakelijke en commerciële doeleinden tenzij dit schriftelijk met de rechthebbende(n) is overeen gekomen.

Voor de foto's is de rechthebbende Stichting Geopark Heuvelrug i.o. of haar rechtsopvolger.